

**MINISTERUL EDUCAȚIEI
AL REPUBLICII MOLDOVA**

Agenția de Asigurare a Calității

Numele: _____

Prenumele: _____

IDNP: _____

Data nașterii _____

Raionul / Municipiul (CB): _____

Localitatea(CB): _____

Centrul de bacalaureat: _____

PRETESTARE

**ЕКЗАМЕН НА ДИПЛОМ БАКАЛАВРА
УКРАЇНСЬКА МОВА І ЛІТЕРАТУРА**

Реальний профіль

09 квітня 2014 року

Час виконання – 180 хвилин.

Необхідні матеріали: ручка з синьою пастою.

Пам'ятка для кандидата :

- Уважно прочитай кожне речення і акуратно виконай запропоноване завдання.
- Працюй самостійно.

Бажаємо успіху!

Evaluator I: _____
NUMELE, PRENUMELE

Scor acordat: _____ **Semnătura** _____

Evaluator II: _____
NUMELE, PRENUMELE

Scor acordat: _____ **Semnătura** _____

**CODUL DE BARE
EVALUATOR I**

**CODUL DE BARE
EVALUATOR II**

Частина I

Прочитайте уважно текст і виконайте завдання.

(1) Причин може бути багато, але наслідок один: ми не знаємо імен багатьох поетів і композиторів, твори яких широко розповсюджені та улюблені народом, який привласнює собі їхнє авторство. Одне з імен, яке стало невмирущою легендою, — Маруся Чурай — українська народна поетеса, співачка та композиторка, яка, за словами М.Стельмаха, «все своє любляче серце по краплині сточила в неперевершені пісні, що й зараз бентежно озиваються в наших серцях і вражають нас глибиною і щирістю висловленого в них почуття, довершеністю форми, чарівністю мелодій...».

(2) Жит...я¹ Марусі Гордіївни Чурай оповите імлюю давнини, його події у народних пер...казах² набули інваріантного забарвлення, але достеменно відомо, що народилася вона у Полтавському посаді у 1625 році. Її батько був людиною чес...ною³ та хороброю, користувався повагою серед полтавчан, брав участ⁴... у походах проти польс...кої⁵ шляхти. Він був страчен...ий⁶ у Варшаві після того, як потрапив у полон до коронного гетьмана Потоцького. Після смерті Гордія Чурая його дружина Горпина залиш...лась⁷ (у)двох⁸ із дочкою Марусею, яка мала чарівну зовнішність, чудовий голос і майстерно співала пісні, які (с,з)кладала⁹ майже постійно і з різних привидів; часто навіть у звичайній ро...мові¹⁰ вона викладала свої думки віршами.

(3) Звичайно, вона була до вподоби міським парубкам, серед яких, знову ж таки за переказами, помітно вирізнявся реєстровий козак Полтавського полку, а згодом знаковий товариш Іскра, справжнє ім'я якого — Іван Якович Іскра (Іскренко). Він був сином відомого гетьмана Якова Іскри-Острянина (Остряниці). Іван палко кохав Марусю все своє життя, але дівчина ніколи не відповідала йому взаємністю, бо її серце належало іншому. Цим іншим був молочний брат Марусі, син хорунжого полтавського полку Грицько (Григорій) Бобренко — молодий вродливий козак, який проте був людиною слабохарактерною та безвольною. Ось як описує Гриця поет Ліна Костенко у своїй поемі «Маруся Чурай» посередництвом монологу козака Шибиліста Якіма:

Грицько ж, він міряв не тією міркою.
В житті шукав дорогу не пряму.
Він народився під такою зіркою,
що щось в душі двоїлося йому.
Від того кидавсь берега до того.
Любив достаток і любив пісні.
Це як, скажімо, вірувати в бога
і продавати душу сатані.

(4) Легенда про Марусю Чурай досі хвилює творчу уяву багатьох митців. Сюжет про знамениту співачку з часом ліг в основу творів багатьох представників різноманітних мистецьких течій, які інтерпретували історію про Марусю Чурай згідно з власним уявленням та мистецькими канонами...Так, за мотивами легенди відома українська письменниця Ольга Кобилянська написала повість «У неділю рано зілля копала»; а історичний роман у віршах видатної поетеси ХХ ст. Ліни Костенко «Маруся Чурай» було відзначено Шевченківською премією. Певне світло на особистість Марусі Чурай могли б пролити матеріали сотенних канцелярій, ратушні книги та інші різноманітні письмові свідчення, але їх поглинуло безжалісне полум'я велетенської пожежі, яка охопила Полтаву (батьківщину Марусі) влітку 1658 року, через п'ять років після її передчасної смерті. Багато доказів існування М. Чурай саме як історичної особи (відомо, що серед деяких українських науковців побутує цілком протилежна думка) загубилися разом із значною частиною архіву Г. Квітки-Основ'яненка, котрий, як відомо, цікавився долею української піснетворки. Але, незважаючи ні на що, Маруся Чурай іде протягом століть до свого народу.

(За Ельвірою Загурською)

№ п/п	Завдання	Оціню- вання	
1	<p>Спираючись на текст, письмово продовжіть відповідь одним реченням:</p> <p>а) Маруся Чурай — українська народна поетеса, _____ _____ _____</p> <p>б) Легенда про Марусю Чурай _____ _____ _____</p> <p>в) Багато доказів існування М. Чурай саме як історичної особи загубилися _____ _____ _____</p>	L 0 1 2 3 4 5 6	L 0 1 2 3 4 5 6
2	<p>Запишіть подані словосполучення, замінивши виділені слова синонімами з тексту.</p> <p>а) безсмертна легенда - _____ б) безстрашна людина - _____ в) гарна зовнішність - _____ г) виділятися помітно - _____ д) красивий юнак - _____</p>	L 0 1 2 3 4 5	L 0 1 2 3 4 5
3	<p>Складіть і запишіть простий план тексту з 4 пунктів</p> <p>1. _____ _____</p> <p>2. _____ _____</p> <p>3. _____ _____</p> <p>4. _____ _____</p>	L 0 1 2 3 4 5 6 7 8	L 0 1 2 3 4 5 6 7 8
4	<p>Визначте вірний варіант написання кожного слова, поданого в пункті 2 тексту, обведіть букву, що позначає вірний варіант відповіді:</p> <p>1. а)-т, б) -тт. 2. а)-е, б) -и. 3. а)-без -т, б) -т. 4. а)-ь, б) -без ь. 5. а)-ь, б) -без ь . 6. а)-н, б) -нн. 7. а)-е, б) -и . 8. а)-окремо, б) -разом. 9. а)-з, б) -с. 10. а)-с, б) -з.</p>	L 0 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10	L 0 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10
5	<p>У якому рядку фразеологізми мають значення тікати ?</p> <p>А давати волю ногам ; дати тягу; Б жити розкошуючи; жити не по кишені; В важливий птах; велика цяця; Г давати прикурити; всипати гарячих.</p>	L 0 3	L 0 3

6	<p>Відновіть текст вірша, додавши відповідні закінчення на місці крапок у кожному слові.</p> <p>Життя іде і все без коректур. І час лет..ть, не стишує галоп... Давно нема маркіз.. Помпадур, і ми живем уже після потоп... Не знаю я, що буде після нас, в які природа убереться шат.... Єдиний, хто не втомлюється, – час. А ми жив... , нам треба поспішати. Зробити щось, лишити по собі, а ми, нічого, – пройдемо, як тіні, щоб тільки неба очі голуб... цю землю завжди бачили в цвітінн... Щоб ці ліси не вимерл..., як тур, щоб ці слова не вичахли, як руди. Життя іде і все без коректур, і як напиш...ш, так уже і буде. Але не бійся прикрог... рядка. Прозрінь не бійся, бо вони як лік.... Не бійся правди, хоч яка гірк..., не бійся смутків, хоч вони як ріки. Людині бійся душу ошукать, бо в цьому схиб...ш – то уже навік....</p>	L 0 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10	L 0 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10
7	<p>Позначте речення, в якому допущена граматична помилка:</p> <p>А Готуючись до екзаменів, студенти відвідують наукові бібліотеки. Б Трохи підрісши, хлопець почав розпитувати про важку долю батька. В Милуючись лісовими краєвидами з вікна вагона, у мене виникали спогади дитинства. Г Читаю п'єсу, звертаючи увагу на ремарки.</p>	L 0 2	L 0 2
8	<p>Позначте рядок, у якому виділене слово не є сполучником і його слід писати окремо:</p> <p>А Чисте полуденне небо, і тихо-тихо, <i>немов/би</i> все заснуло. Б Ніч колихала так ласкаво, <i>про/те</i> не спалося мені. В <i>Що/б</i> улітку не вродило, те зимою не завадить. Г Друзів люблю, <i>за/те</i> чванливих не терплю.</p>	L 0 3	L 0 3
9	<p>Доповніть подані частини так, щоб утворились складні речення відповідного типу.</p> <p>А. Складнопідрядне з підрядною означальною частиною. Одне з імен _____ _____.</p> <p>Б. Безсполучникове складне речення. Причин може бути багато, але наслідок один _____ _____.</p>	L 0 1 2 3 4	L 0 1 2 3 4

10	<p>Вставте пропущені розділові знаки.</p> <p>Мати Гриця рішуче повставала проти його кохання з Марусею і він одружився з іншою дівчиною (Галею Вишняк). З народних переказів ми дізнаємось що Маруся кохаючи Гриця понад усе у світі не знайшла в собі сили пережити його зраду і навіть намагалася втопитися у Ворсклі, але її врятував Іван Іскра який випадково був поблизу.</p> <p>Одного разу приятелька Марусі, Мелася Барабаш, влаштувала вечорниці й запросила її на них. Там дівчина і зустріла після довгої розлуки Гриця проте не одного, а з молодого дружиною. Ця зустріч стала фатальною у зболеній душі Марусі виникла страшна ідея помсти про яку вона розповідає у своїй пісні слова якої дали назву багатьом творам написаним на основі легенди про Марусю Чурай: «Ой, не ходи, Грицю, та й на вечорниці»... (Гриць загинув.) Суд засудив за це дівчину до смертної кари (самий текст вироку зберігається у матеріалах козацького законодавства XV — XVII ст. у Центральній науковій бібліотеці АН України). Проте вирок не було виконано. Перед стратою Марусі, як свідчать перекази, крізь натовп прорвався вершник на змиленому коні й припинив читання вироку вручивши писареві гетьманський наказ; у ньому Богдан Хмельницький наказує «зарахувати голову полтавського урядника Гордія Чурая відрубану ворогами нашими за голову його дочки Марини Чурай, у пам'ять героїчної загибелі батька і заради чудових пісень що вона їх складала.</p>	L 0 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10	L 0 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10
----	---	---	---

Частина II

Прочитайте текст і виконайте завдання.

ДО О. М. БОДЯНСЬКОГО

3 січня 1850. Оренбург

Поздоровляю тебе з цим Новим роком, друже мій єдиний! Нехай з тобою діється те, чого ти у Бога благаєш, — давно, давно ми не бачились, та не знаю, чи й побачимося швидко, а може, вже й ніколи — крий Мати Господня! а думаю, що так, бо мене дуже далеко запровторила моя погана доля та добрії люде! Я оце вже третій рік як пропадаю в неволі — в цім Богом забутім краї! Тяжко мені, друже! дуже тяжко! та що маю робить? Перейшов я пішки двічі всю киргизькую степ аж до Аральського моря — плавав по йому два літа, Господи, яке погане! аж бридко згадувать! не те що розказувать добрим людам.

Ось бач, як зо мною діялось. Поїхав я тойді в Київ із Петербурга, тойді, як ми з тобою в Москві бачились, і думав уже в Києві ожениться та й жити на світі, як добрі люде живуть, — уже було й подружжє найшлося. Та Господь не благословив моєї доброї долі! — не дав мені докончить віку короткого на нашій любій Україні. Тяжко! аж сльози капаять, як згадаю, так тяжко! Мене з Києва загнали аж сюди, і за що? За вірші! і заказали писать їх, а що найгірше... рисовать! І тепер бачиш, як я отут пропадаю, живу в казармах меж солдатами — ні з ким слово промовить, і нема чого прочитать — нудьга! нудьга така, що вона мене незабаром вже не в домовину! Не знаю, чи карався ще хто на сім світі так, як я тепер караюсь? І не знаю за що. Оцей, що привезе тобі лист мій, наш земляк — Левицький, привітай його, друже мій добрий! добра, щира душа! він мені в великій став пригоді на чужині! — дай йому мою «Тризну» і «Гамалія», коли вона ще жива, а мені, коли буде твоя ласка, пришли Кониського, добрее зробиш діло, нехай я хоч читатиму про нашу безталанную Україну, бо я вже її ніколи не побачу! Так щось серце віщує! Пришли і напиши, коли буде ласка, по адресу: в Оренбург Карлу Івановичу Герну — в генеральний штаб, — а мене на адресі не упоминай, цур йому, він знатиме по штемпелю. Оставайся здоров, друже мій єдиний! нехай тобі Бог посилає, чого ти в його просиш. Згадує інколи безталанного Т. Шевченка.

1	Дайте відповіді на питання.	L	L
	1. До якого жанру належить текст: лист, стаття, оголошення? _____	0 2 4	0 2 4
	2. Чого бажає автор листа товаришеві? _____ _____	6 8 10	6 8 10
	3. Випишіть з тексту відомості про те: а) скільки часу автор знаходиться у неволі - _____ _____ _____	0 1 2 3 4	0 1 2 3 4
	б) про що так шкодує автор - _____ _____	5	5
	в) що робити заборонили автору - _____ _____		

